

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет аудіовізуального мистецтва

Кафедра кінотелережисури та сценарної майстерності

КІНОТЕЛЕРЕЖИСУРА

ПРОГРАМА

та навчально-методичні матеріали

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за спеціальністю

В1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво»,
галузь знань 02 «Культура та мистецтво»

1 рік навчання

Харків,
2026

УДК 791.633+075.2](073)
К41

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
 (протокол № 12 від 26.02.2026 р.)

Рецензенти:

Мархайчук Н.В., деканка факультету аудіовізуального мистецтва, кандидатка мистецтвознавства, доцентка Харківської державної академії культури

Демиденко М., кандидат культурології, доктор філософії, старший викладач Харківської державної академії культури

Укладач:

Коновалова Софія Олександрівна, викладачка

К41 **Кінотелережисура (1 курс)** : програма та навч.-метод. матеріали для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти, які навчаються за спеціальністю В1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво», галузь знань 02 «Культура та мистецтво» / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т аудіовізуального мистецтва, Каф. кінотелережисури та сценарної майстерності ; уклад. С. О. Коновалова. Харків : ХДАК, 2026. 29 с.

Фахова підготовки режисерів є важливою для різних сфер життєдіяльності суспільства, майбутнє якого стає все більш залежним від аудіовізуального простору. Особливо важливим для майбутніх фахівців є поєднання практичних вмінь та навичок з теоретичними знаннями, що сприяють більш глибокому осмисленню та розумінню специфіки аудіовізуальної творчості, розвитку творчого потенціалу особистості, самостійного критичного мислення, ціннісних орієнтацій, адекватних соціокультурним реаліям. Природа сучасного аудіовізуального виробництва та високий рівень технологій створення екранного зображення дозволяє реалізувати будь-які задуми, а тому для створення конкурентоздатного аудіовізуального контенту режисери повинні володіти ними досконало.

Видання містить програму курсу, тематику самостійної роботи, рекомендації до виконання практичних завдань, методичні рекомендації для індивідуальної роботи зі студентами, перелік питань для самоперевірки, список рекомендованої літератури.

Для викладачів, здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем.

УДК 791.633+075.2](073)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ. СЕМЕСТР 1	9
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ. СЕМЕСТР 1	12
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.СЕМЕСТР 1	14
СЕМЕСТР 2	17
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ. СЕМЕСТР 2	18
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ. СЕМЕСТР 2	24
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.СЕМЕСТР 2	27
КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ	31
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	33

ВСТУП

Загальний обсяг дисципліни 10 кредитів ЄКТС.

1й семестр 5 кредитів (150 годин, з яких: 10 лекцій, 30 практичних, 10 індивідуальних; 100 годин самостійної роботи).

2й семестр 5 кредитів (150 годин, з яких: 10 лекцій, 30 практичних, 10 індивідуальних; 100 годин самостійної роботи).

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни. Вивчення курсу відбувається з паралельним вивченням таких дисциплін, як Вступ до фаху, Теорія драми, Кінотеледраматургія та сценарна майстерність, Основи відеомонтажу.

Мета курсу: ознайомлення з базовими положеннями, зумовлюючими практичну діяльність в процесі творення аудіовізуального контенту.

Статус дисципліни: Обов'язкова.

Очікувані результати навчання передбачають, що студент розумітиме специфіку режисерської діяльності в аудіовізуальному виробництві, володітиме фаховою термінологією та практично оволодіє всіма етапами підготовки та реалізації екранного твору. Здобувач має оволодіти всіма технологіями аналізу методикою режисерського драматургічного матеріалу, розвинути образне й аналітичне мислення, організаторські та художньо-творчі здібності. Він повинен уміти визначати ефективні засоби екранної виразності у процесі продукування аудіовізуального твору та знаходити оптимальні форми, залежно від технологічно-виробничих можливостей втілення авторського режисерського бачення.

Також студент має застосовувати засвоєні теоретичні знання та практичні методики під час роботи над власним аудіовізуальним твором і працювати у тісній взаємодії з командою, дотримуючись календарно-постановчого плану виконання творчих завдань для створення якісного аудіовізуального твору.

Форми навчальної роботи: лекції, практичні, самостійна робота студентів, консультації.

Лекційні заняття мають інтерактивний пізнавально-прикладний характер.

Практичні проводяться у формі ситуаційних завдань, коучингу, тощо.

Методи навчання. Основними методами навчання мають виступати як традиційні методи викладання, так і методи, які забезпечують інноваційну модель проблемного навчання. Зокрема, це такі, як проблемний метод (метод проблемного викладання); частково-пошуковий метод; (евристичний); інтерактивний метод; пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний); репродуктивний, дослідницький. Також під час викладання предмету викладач має, по можливості, використовувати індивідуальний (особистісний) підхід до студентів, який є основою особистісно-зорієнтованого навчання

Форми контролю: поточний, проміжний, підсумковий.

Поточний контроль. Здійснюється на практичних і лекційних заняттях та передбачає оцінювання активності здобувача вищої освіти, рівня засвоєння

теоретичного матеріалу, участі в обговореннях, виконання практичних і творчих завдань, дотримання графіка їх виконання.

Проміжний контроль. Проводиться відповідно до робочої програми дисципліни у формі перегляду та обговорення творчих робіт, виконаних у межах модуля, або усного/письмового опитування. Спрямований на перевірку рівня сформованості теоретичних знань і практичних навичок.

Підсумковий контроль. Здійснюється відповідно до навчального плану ХДАК у формі іспиту. Підсумковий контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки та результатів творчої діяльності здобувача вищої освіти, зокрема перегляд і захист екранних робіт, складання теоретичного іспиту.

Студент допускається до іспиту за умови виконання усіх навчальних завдань і наявності позитивних результатів з усіх форм поточного та проміжного контролю. Кількість балів які студент може отримати за теоретичний іспит - 20 балів, кількість балів, які студент може отримати за захист і перегляд екранних робіт - 40 балів, решту 40 балів студент може отримати проявляючи активність на заняттях та вчасна здача практичних завдань.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Складається з двох тематичних розділів, що поділяються на семестри.

1. Основи режисерської професії та аналітика аудіовізуального твору.

Цей тематичний блок присвячений засвоєнню базових понять та режисерського інструментарію, удосконалення методу спостереження, аналітичного мислення та розуміння структури екранного твору. Він охоплює теми, що розкривають базові знання режисури: що є матеріалом та інструментом режисера; які існують види творчої діяльності в екранних мистецтвах; які функції виконує режисер у на виробництві. Значну увагу приділено методу спостереження як основі творчого мислення, веденню щоденника спостережень та розвитку професійної уважності.

У межах блоку детально розглядається режисерський аналіз — аналіз подій, драматургічної дії, ідейно-тематичний аналіз твору та його значення у формуванні режисерського задуму. Теоретичні аспекти з основ режисури прямого ефіру, вивченню кадру як змістовної та зображальної одиниці, а також освоєнню понять екранного часу та простору. Також подається системне уявлення про технологію виробництва аудіовізуального твору: підготовчий, зйомочний та монтажно-тонувальний періоди.

Практичну складову семестру становлять власні екранні роботи, а саме створення кадрів-завдань («кадр-спостереження», «кадр-поняття», «кадр-в манері художника»). Студенти вчаться застосовувати засоби екранної виразності кадру, вибудовувати мізансцени, кадрувати, знаходити влучні візуальні рішення для екранного задуму.

2. Режисерський задум, виразні засоби та монтаж у сучасному аудіовізуальному виробництві.

Другий тематичний блок спрямований на опанування комплексної режисерської роботи, коли студент формує задум, розробляє його та реалізовує в межах семестрового дедлайну. Основні теоретичні аспекти торкаються режисерського задуму: його структура, зв'язок між темою та матеріалом, виявлення драматургічного конфлікту, забезпечення естетично-змістової цілісності твору. Значну увагу приділено зображально-виражальним засобам аудіовізуального мистецтва: планам зображення, ракурсу, руху, світлу, кольору, звуку, а також функціям музики й тексту. Студенти вчаться усвідомлено застосовувати засоби екранної виразності у створенні візуальної та звукової драматургії. Важливий блок становить вивчення монтажних принципів, зокрема правил комфортного монтажу та побудови монтажної фрази, що дає змогу розуміти закономірності організації екранного матеріалу у часі. Практичні теми семестру включають розробку монтажної фрази, створення замальовки як художньо-публіцистичного жанру та ознайомлення зі специфікою режисури циклових телевізійних програм, включаючи з особливостями багатокамерної зйомки. Зміст другого семестру формує у студента комплексне розуміння того, як створюється аудіовізуальний твір — від задуму до монтажу — та як застосовувати засоби екранної виразності й режисерські підходи у професійній практиці сучасних медіа.

СЕМЕСТР 1.

ОСНОВИ РЕЖИСЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ ТА АНАЛІТИКА АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ТВОРУ

Тема 1. Режисура екранних мистецтв: матеріал, інструмент, майстер. Визначення поняття «режисура». Матеріал, інструмент екранної режисури. Творчо-виробничі функції режисера. Види творчої фахової діяльності в кінотелевиробництві (сценарна, журналістська, режисерська, операторська, звукорежисерська). Загальні поняття фахової діяльності: фахова термінологія.

Тема 2. Метод спостереження в роботі режисера. Спостереження – невід’ємна частина професійного становлення режисера. Аналіз навколишнього життя: допитливість, аналіз, творча уява. Ведення щоденника спостережень. Аналіз та критичність мислення в роботі режисера.

Тема 3. Аналітика в роботі режисера: режисерський аналіз. Режисерський аналіз: мета, завдання, складові. Методика роботи над режисерським аналізом. Творення драматургічної структури екранного твору - подієвість у викладенні сюжету. Ідейно-тематичний аналіз. Методика роботи над ідейно-тематичним аналізом. Значення режисерського аналізу в роботі режисера.

Тема 4. Технологія виробництва аудіовізуального твору. Екранний твір як результат творчо-виробничої діяльності колективу. Видово-жанрові форми екранного продукту в кіно та на телебаченні.

Підготовчий період створення аудіовізуального твору, основні етапи створення задуму аудіовізуального твору. Зйомочний період створення аудіовізуального твору, основні етапи реалізації режисерського задуму екранної роботи. Монтажно-тонувальний період створення аудіовізуального твору, основні етапи роботи в монтажно-тонувальному періоді.

Тема 5. Кадр-спостереження: особливості підготовки і створення. Особливості і критерії практичного завдання. Розробка режисерського задуму. Розробка зйомочного рішення: крупність, прийоми зйомки. Розробка звукового рішення: звукова партитура. Вибір технічних засобів реалізації авторського задуму.

Тема 6. Кадр-поняття: особливості підготовки і створення. Особливості практичного завдання. Розробка режисерського задуму. Розробка зйомочного рішення: крупність, прийоми зйомки. Розробка звукового рішення: звукова партитура. Вибір технічних засобів реалізації авторського задуму.

Тема 7. Режисура прямого ефіру. Підготовка до прямого ефіру: ведучий, гості студії, розробка теми, послідовність сюжетів, інтерв’ю, хронометраж програми. Взаємодія творчої групи під час прямого ефіру: ведучий-режисер, ведучий-оператори, режисер-оператори.

Тема 8. Кадр – змістовна і зображальна одиниця. Простір кадру, рамка кадру. Поняття «кадр» в знімальному процесі. Складові змістовно-художнього навантаження кадру. Композиція кадру. Задачі композиції. Ідейно-художній змісту кадру, взаємозв’язок з драматургією. Образність в кадрі, емоційне сприйняття кадру. Мізансценування. Етапи роботи над мізансценою.

Тема 9. Екранний час та екранний простір. Видовище як процес організації у часі і просторі. Художній час, умовний час, «зафіксований час». Особливості

екранного часу відносно реального. Часові конструкції. Засоби екранної виразності.

Фіксація реального простору – документальний матеріал, фіксація побудованого простору. Ілюзія єдиного простору, трансформація просторових образів.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Виконання практичних екранних робіт пов'язане з накопиченням досвіду творення, що архіважливе для формування майбутнього фахівця в галузі екранного мистецтва та виробництва. Методика опанування прийомами творення зазвичай визначає, що кожен прийом виконує певне завдання, що потребує вмотивованості його застосування. Розуміти доцільність використання прийому допомагає фіксація аргументів на його користь і аналіз якості (технічної та художньої) коли робота закінчена.

Практична робота дозволяє:

- поєднати теоретичні знання на практиці;
- глибинно зрозуміти етапи роботи над аудіовізуальним продуктом;
- розвинути творче та аналітичне мислення;
- оволодіти методами режисерського аналізу, композиції, побудови сцени;
- формувати навички взаємодії в команді;
- поступово долучитися до творчо-дослідницької діяльності.

Практичні завдання орієнтовані на самостійність студента та передбачають створення кадру-спостереження, кадру-поняття, кадру в манері художника, сценарію монтажною фрази, монтажною фрази, сценарію замальовки, замальовку. Вони спрямовані на формування режисерської логіки та вміння обирати ефективні засоби виразності.

Оцінювання здійснюється за критеріями:

- засвоєння теоретичного матеріалу, і його реалізація на практиці;
- доцільність та відповідність технічно-змістовним критеріям;
- самостійність і дотримання дедлайнів;
- глибина та оригінальність режисерського задуму;
- технічна охайність.

Таким чином, практичні завдання є основою професійного становлення студента, допомагаючи перейти від теорії до створення власних аудіовізуальних творів.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ 1 СЕМЕСТР

Практичне заняття № 1

Тема: Режисура екранних мистецтв.

Мета завдання: ознайомлення зі змістом і основними завданнями навчальної дисципліни.

Методика виконання: Підготуйте узагальнену добірку інструментів, якими користується режисер під час створення аудіовізуальних творів. Для кожного інструмента наведіть приклад, як він впливає на побудову сцени чи формування образу.

Практичне заняття № 2

Тема: Метод спостереження в роботі режисера і репортера.

Мета завдання: виробити вміння знайти у житті типову ситуацію та відобразити її у кадрі так, щоб були зрозумілі її тема та ідея, щоб у кадрі була відображена закінчена дія.

Методика виконання: Спостерігайте за подіями у повсякденному житті та виберіть кілька епізодів, що можуть стати основою для екранної дії. Стисло опишіть, у чому полягає їх драматургічний потенціал.

Практичне заняття № 3

Тема: Аналітика в роботі режисера: режисерський аналіз

Мета завдання: навчитися структурувати матеріал і визначати основні події та ідеї як підґрунтя для режисерського задуму.

Методика виконання:

- оберіть уривок (5–10 хв.) з будь-якого фільму. Проведіть режисерський аналіз:

- подієва структура,
- драматургічна дія,
- ідейно-тематичний зміст.

Складіть короткий письмовий висновок про те, як цей уривок працює на загальну ідею твору.

Практичне заняття № 4

Тема: Технологія виробництва аудіовізуального твору.

Мета завдання: зрозуміти логіку та структуру виробничого процесу, усвідомити взаємозв'язок творчих і технічних етапів.

Методика виконання: скласти «дорожню карту» створення короткометражного аудіовізуального твору (наприклад, інтерв'ю або замальовки) з описом етапів: підготовка, зйомка, монтаж.

Практичне завдання № 5

Тема: Особливості створення кадру-спостереження.

Мета завдання: виробити спостережливість і вміння знайти життєву ситуацію та відобразити її так, щоб були зрозумілі її тема та ідея.

Методика виконання:

1. Відбір спостережень за реальними життєвими ситуаціями, які можуть стати матеріалом для зйомки.
2. Розробка задуму кадру-спостереження: матеріалу, зйомочного рішення (крупність кадру, прийоми зйомки), звукове рішення (необхідність тонування, використання музики)
3. Узгодження задуму з викладачем.

Практичне завдання № 6

Тема: Особливості створення кадру-поняття.

Мета завдання: виробити вміння знайти типову ситуацію та відобразити її так, щоб у одному кадрі була відображена закінчена дія.

Методика виконання:

1. Відбір спостережень за типовими ситуаціями, які можуть стати матеріалом для зйомки.

2. Розробка задуму кадру-поняття: матеріал, зйомочне рішення (крупність кадру, прийоми зйомки), звукове рішення (необхідність тонування, використання музики)

3. Узгодження задуму з викладачем.

Практичне заняття № 7

Тема: Перегляд та аналіз практичних робіт за темою.

Мета завдання: виробити вміння аналізу аудіовізуальних творів з точки зору відповідності їх мети створення і виразних засобів реалізації.

Методика виконання.

1. Переглянути представлені екранні роботи.

2. Визначити проблематику, ідею, мету, завдання створення кожного аудіовізуального твору, уточнити змістовні акценти.

3. Проаналізувати особливості втілення на екрані: доцільність використання режисерських, операторських та монтажних рішень.

4. Зробити власний висновок про творчу якість кожного екранного твору, переваги і недоліки його розробки.

Практичне заняття № 8

Тема: Режисура прямого ефіру.

Мета завдання: аналіз сучасної телевізійної практики, позаштатних ситуацій під час роботи у прямому ефірі.

Методика виконання:

1. Визначити особливості творчої діяльності під час прямого ефіру, додаткові професійні якості.

2. Проаналізувати специфіку роботи режисера, репортера, ведучого у прямому ефірі на прикладах сучасної телевізійної практики.

3. Проаналізувати специфіку роботи репортера у прямому ефірі на прикладах сучасної телевізійної практики.

4. Проаналізувати специфіку роботи ведучого у прямому ефірі на прикладах сучасної телевізійної практики.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

СЕМЕСТР 1

Індивідуальне заняття № 1-2

Тема: Створення кадру-спостереження.

Мета: сформувати навичку знаходити типову життєву ситуацію та передавати її засобами кадру.

Методичні рекомендації:

1. Визначити тематично-ідейне наповнення кадру;
2. Виконати тренувальні вправи по пошуку подієвих моментів методом спостереження.

3. Проаналізувати отриманий матеріал

Завдання: виконати зйомку на задану тему та провести аналіз створених кадрів.

Індивідуальне заняття № 3-4

Тема: Побудова кадру в манері художника

Мета: розвинути надивленість та фіксацію композиції в художньому мистецтві та його відображення на екрані

Методичні рекомендації:

1. Знайти картину для відтворення
2. Проаналізувати картину на предмет побудови кадру, розташування головних та другорядних об'єктів в кадрі
3. Розробити ідейну концепцію для відтворення картини

Завдання: знайти картину для відтворення, розробити сюжет

Індивідуальне заняття № 5-6

Тема: Побудова кадру в манері художника.

Мета: сформувати навички режисерського опрацювання задуму кадру в манері художника.

Методика виконання:

1. Розробити розкадорівку згідно з режисерським задумом
2. Провести пробні зйомки, з відтворенням локації, образу персонажу та кольорово-світлової тональності кадру
3. Провести зйомки
4. Змонтувати матеріал, відтворити тонування згідно з задумом самої картини, накласти музичний супровід за потреби

Завдання: виконати пробну зйомку кадру в манері художника, виконати чистову зйомку

Індивідуальне заняття № 7-8

Тема: Побудова кадру-поняття.

Мета: сформувати навички пошуку ситуації та її передачу через цілісно завершену дію одного кадру

Методика виконання:

1. Сформувати задум на основі режисерських спостережень
2. Проаналізувати задум та розробити рокзадровку
3. Розробити візуальне рішення кадру

Завдання: підготувати режисерську розробку задуму.

Індивідуальне заняття № 9-10

Тема: Створення кадру-поняття.

Мета: Сформувати навички реалізації режисерського задуму в межах одного кадру

Методика виконання:

1. Намалювати розкадровку, яка відповідає режисерському задуму
2. Провести пробні зйомки, з відтворенням локації, образу персонажу та кольорово-світлової тональності кадру
3. Провести зйомки
4. Змонтувати матеріал, відтворити тонування згідно з задумом самої картини, накласти музичний супровід за потреби

Завдання: виконати пробну зйомку кадру-поняття, виконати чистову зйомку

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Для оволодіння матеріалом курсу окрім аудиторної роботи значна увага приділяється самостійній роботі. Теоретичне наповнення курсу передбачає виконання самостійних творчих робіт студентом, які виносяться на підсумковий контроль та є результатом опрацьованих знань протягом семестру.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

СЕМЕСТР 1

Тема 1: Режисура екранних мистецтв

Самостійна робота: Опрацювання теоретичних джерел.

Мета: Ознайомитися з основним змістом навчальної дисципліни та ключовими завданнями режисури екранних мистецтв.

Методика виконання:

- Підготувати доповіді за такими питаннями:

1. Режисура як вид творчої діяльності.
2. Особливості сприйняття аудіовізуальних творів на великому та малому екрані.
3. Теле- та кіновиробництво як колективний процес.
4. Робота режисера та репортера у створенні телевізійного контенту.
5. Робота режисера та ведучого у створенні телевізійної програми.

Тема 2: Метод спостереження у роботі режисера та репортера

Самостійна робота: Ведення та аналіз щоденника спостережень.

Мета: Розвинути спостережливість та вміння помічати деталі подій і поведінки людей.

Методика виконання:

1. Вибрані життєві ситуації аналізувати як сторонній спостерігач.
2. Описувати ситуації детально, щоб читач міг їх уявити.
3. Використовувати яскраві характеристики та дієслова, мінімізувати власні роздуми.
4. Вести щоденник протягом усього навчання, особливо у перший рік.
5. Фіксувати не менше 3 спостережень на тиждень.
6. Читати спостереження на занятті та аналізувати колективно.

Тема 3: Кадр – змістовна та зображальна одиниця

Самостійна робота: Аналіз аналітичних джерел.

Мета: Розвинути розуміння кадру як одиниці зображення та змісту.

Методика виконання:

Підготувати доповіді за темами:

1. Поняття «кадр» у зйомочному процесі.
2. Ідейно-художній зміст кадру та взаємозв'язок з драматургією.
3. Образність кадру та його емоційне сприйняття.

Тема 4: Зображально-виражальні засоби аудіовізуальних мистецтв

Самостійна робота: Аналіз аудіовізуального контенту.

Мета: Оцінити відповідність створеного матеріалу меті та виразним засобом реалізації.

Методика виконання:

1. Обрати твір або його фрагмент.
2. Визначити тему, мету та завдання твору.
3. Проаналізувати роботу автора та режисера у розкритті проблематики.
4. Оцінити використання виразних екранних засобів.
5. Надати письмову оцінку творчої якості матеріалу.

Тема 5: Екранний час

Самостійна робота: Перегляд телевізійних програм.

Мета: Проаналізувати використання часу у телевізійних матеріалах.

Методика виконання:

1. Переглянути програми різних жанрів.
2. Проаналізувати особливості реального та екранного часу.
3. Визначити виразні засоби візуалізації.
4. Підготувати письмові тези та ілюстрації для доповіді.

Тема 6: Екранний простір

Самостійна робота: Перегляд художніх фільмів.

Мета: Вивчити виразні засоби створення просторових образів на екрані.

Методика виконання:

1. Переглянути запропоновані фільми;
2. Проаналізувати використання простору;
3. Підготувати письмові тези та візуальні фрагменти для доповіді.

Тема 7: Кадр-спостереження

Самостійна робота: Розробка та зйомка кадру-спостереження.

Мета: Навчитися знаходити життєві ситуації та відображати їх у кадрі.

Методика виконання:

1. Відібрати спостереження, придатні для зйомки.
2. Розробити задум: матеріал, крупність кадру, прийоми зйомки, звукове рішення.
3. Узгодити задум з викладачем.
4. Провести зйомку відповідно до рекомендацій.

Тема 8: Кадр-поняття

Самостійна робота: Розробка та зйомка кадру-поняття.

Мета: Відобразити у кадрі закінчену дію типової ситуації.

Методика виконання:

1. Відібрати типові життєві ситуації для зйомки.
2. Розробити задум: матеріал, крупність кадру, прийоми зйомки, звук.

3. Узгодити задум з викладачем.
4. Провести зйомку відповідно до рекомендацій.

СЕМЕСТР 2.

РЕЖИСЕРСЬКИЙ ЗАДУМ, ВИРАЗНІ ЗАСОБИ ТА МОНТАЖ У СУЧАСНОМУ АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Тема 10. Режисерський задум та його втілення в аудіовізуальному творі. Режисерський задум екранного твору: кому, про що, як, навіщо. Етапи формування режисерського задуму. Тема твору. Матеріал, на якому розробляється тема. Відповідність теми матеріалу; взаємозв'язок матеріалу та обраної теми екранного твору. Драматургічний конфлікт у творі: наявний або скритий. Класифікація конфліктів. Виразність як невід'ємна частина режисерського твору. Естетично-змістова цілісність екранного твору..

Тема 11. Зображально-виражальні засоби аудіовізуальних мистецтв. Плани зображення основного об'єкта в кадрі. Вербальні та невербальні засоби екранної виразності. Рух на екрані, види руху. Ракурс, світло, колір. Звук на екрані. Функції музики. Текст у кадрі та за кадром. Монтаж як спосіб організації матеріалу.

Тема 12. Принципи комфортного монтажу. 10 принципів комфортного монтажу. Монтаж за крупністю, за орієнтацією в просторі, за напрямком руху головного об'єкта, за фазою руху, за темпом руху, за композицією (центром уваги), за світлом, за кольором, за зміщенням осей зйомки, за напрямком основної рухомої маси

Тема 13. Монтажна фраза: особливості підготовки і створення. Особливості практичного завдання. Розробка режисерського задуму. Розробка зйомочного рішення: крупність, прийоми зйомки. Розробка звукового рішення: звукова партитура. Вибір технічних засобів реалізації авторського задуму.

Тема 14. Замальовка: особливості підготовки і створення. Замальовка як самостійний жанр на телебаченні. Особливості розробки художньо-публіцистичного задуму. Засоби відображення авторського ставлення до обставин реального життя, літературний та режисерський сценарій

Тема 15. Особливості режисури циклових телевізійних програм. Циклічність – важлива характеристика сучасного телебачення. Специфіка створення циклових програм. Основні вимоги до режисури циклової програми. Особливості організації багатокамерної зйомки.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

2 СЕМЕСТР

Практичне заняття № 1

Тема: Режисерський задум та його втілення в аудіовізуальному творі.

Мета: навчитися формувати режисерський задум і бачити взаємозв'язок між темою, матеріалом та художніми засобами його втілення.

Методика виконання: Оберіть будь-яку життєву ситуацію (наприклад: зустріч друзів, конфлікт у сім'ї, святкування, розмова на роботі). Сформулюйте режисерський задум майбутнього мініфільму (кому, про що, як, навіщо). Визначте тему, матеріал, основний драматургічний конфлікт та обґрунтуйте, які виражальні засоби будете використовувати для втілення.

Практичне заняття № 2

Тема: Кадр – змістовна і зображальна одиниця

Мета: оволодіти вмінням будувати кадр як змістовну одиницю, через композицію й мізансцену передавати ідею, емоцію та драматургічне навантаження.

Методика виконання: Зніміть три кадри однієї й тієї ж дії (наприклад: людина відкриває книгу) у різних композиційних рішеннях. У першому кадрі підкресліть простір, у другому – емоційний стан персонажа, у третьому – драматичний підтекст сцени. Оформіть коротке пояснення до кожного кадру.

Практичне заняття № 3

Тема: Зображально-виражальні засоби аудіовізуальних мистецтв

Мета: навчитися практично використовувати зображально-виражальні засоби для створення різних емоційних і смислових акцентів.

Методика виконання: Створіть короткий відеофрагмент (30–60 секунд), використовуючи мінімум три різні виражальні засоби (наприклад: ракурс + рух камери + звук; або світло + колір + музика). Завдання – змінити сприйняття однієї й тієї ж дії за допомогою цих засобів (наприклад: зробити сцену тривожною або комічною).

Практичне заняття № 4

Тема: Екранний час та екранний простір.

Мета: навчитися створювати ілюзію екранного часу та простору, відрізняти їх від реального часу і простору та використовувати це як інструмент драматургії.

Методика виконання: Перегляньте фільм “Початок” С.Спілберга, проаналізуйте фільм де екранний час і простір змінюють сприйняття події. Наприклад: пришвидшення дії, уповільнення, «стрибок» у часі, ілюзія одного простору з кількох локацій.

Практичне заняття № 5

Тема: 10 принципів комфортного монтажу.

Мета: Навчитися застосовувати принципи комфортного монтажу на практиці, відчувати ритм і логіку переходів кадрів, формувати вміння створювати плавний, зрозумілий і естетично приємний для глядача монтаж.

Методика виконання: проаналізуйте 10 принципів комфортного монтажу, складіть розкадровку, в якій послідовно порушуєте кожен принцип комфортного

монтажу. Зніміть та змонтуйте відео роботу.

Практичне заняття № 6

Тема: Розробка режисерського задуму монтажною фразою.

Мета завдання: виробити вміння придумати коротку за кількістю перипетій, закінчену дію та відобразити їх у закінченій послідовності кадрів.

Методика виконання:

1. Розробити творчий задум: тему, ідею, конфлікт.
2. Визначити жанрово-видову форму.
3. Обґрунтувати актуальність роботи, її потенційну аудиторію.
4. Підготувати творчу заявку на створення монтажною фразою.
5. Узгодити задум монтажною фразою з викладачем.

Практичне заняття № 7

Тема: Розробка зображального-звукового рішення майбутнього екранного твору.

Мета завдання: посилити вербальну інформацію на глядача.

Методика виконання:

1. Розробити принципи зображального рішення.
2. Визначити й обґрунтувати зйомочне рішення з точки зору можливостей режисерської інтерпретації (крупність кадру, довжина кадру, темп і ритм, рух та його швидкість, прийоми зйомки, ракурс, світло-кольоровий та тіньо-кольоровий малюнок).
3. Визначити принципи співвідношення слова та зображення.
4. Обґрунтувати звукове рішення з точки зору можливостей режисерської інтерпретації (необхідність тонування, використання музики та шумів).
5. Узгодити виразні складові з викладачем.

Практичне заняття № 8

Тема: Підготовка режисерського сценарію монтажною фразою.

Мета завдання: виробити вміння придумати коротку за кількістю перипетій, закінчену дію та відобразити їх у закінченій послідовності кадрів.

Методика виконання:

1. Визначити структуру, призначення режисерського сценарію.
2. Уточнити авторський задум і засоби відображення на екрані.
3. Заповнити режисерський сценарій відповідно до авторського бачення і обраних виразних засобів.
4. Узгодити режисерський сценарій монтажною фразою з викладачем.

Практичне заняття № 9

Тема: Перегляд і аналіз монтажних фраз.

Мета завдання: опанування методикою аналізу закінченої послідовності кадрів у монтажній фразі.

Методика виконання:

1. Надати підготовлену практичну роботу для колективного перегляду й аналізу в групі.
2. Визначити найкращу з них за наступними критеріями: особливості творчого задуму, ступінь розробки і реалізації кожної екранної роботи.

3. Детально проаналізувати творчо-технічну якість реалізації власного задуму, переваги та недоліки.
4. Узгодити рекомендації щодо доопрацювання практичної роботи з викладачем.

Практичне заняття № 10

Тема: Замальовка як змістовна складова аудіовізуального твору.

Мета завдання: виробити вміння аналізу замальовки з точки зору відповідності мети її створення і виразних засобів реалізації.

Методика виконання:

1. Під час перегляду різних аудіовізуальних творів (проекти «Мандруємо своє» UA: Полтава, «Великі випуски з Антоном Птушкіним», інформаційно-аналітичні програми провідних українських телеканалів) виявити приклади замальовки як змістовної складової телевізійної програми, а також художнього фільму.
2. Визначити різновид, тему, мету, завдання її створення у даному аудіовізуальному творі.
3. Надати характеристику засобам відображення авторського ставлення до зображуваних обставин реального життя.
4. Проаналізувати інші виразні екранні засоби у розкритті проблематики.
5. Обґрунтувати власний висновок про творчу якість кожного наведеного аудіовізуального прикладу, переваги і недоліки його розробки.

Практичне заняття № 11

Тема: Перегляд та аналіз практичних робіт за темою.

Мета завдання: виробити вміння аналізу аудіовізуальних творів з точки зору відповідності їх мети створення і виразних засобів реалізації.

Методика виконання.

1. Переглянути представлені екранні роботи.
2. Визначити проблематику, ідею, мету, завдання створення кожного аудіовізуального твору, уточнити змістовні акценти.
3. Надати характеристику засобам відображення авторського ставлення до зображуваних обставин реального життя
4. Проаналізувати особливості втілення на екрані: доцільність використання режисерських, операторських та монтажних рішень.
5. Детально проаналізувати творчо-технічну якість реалізації власного задуму.
6. Зробити власний висновок про творчу якість кожного екранного твору, переваги і недоліки його розробки.

Практичне заняття № 12

Тема: Розробка авторського задуму замальовки.

Мета завдання: виробити вміння сформулювати тему екранного твору як соціально вагому проблему, знайти в оточуючій нас дійсності матеріал, що дає можливість якомога виразніше розкрити тему через оригінальність задуму.

Методика виконання:

1. Визначити коло питань, що автор вважає актуальними або злободенними на сучасному етапі.
2. Проаналізувати обрану тему і умови конфліктного протистояння людей відносно їх ставлення до існуючої проблеми.
3. Визначити зовнішні прояви проблематики, у якому дана проблема найбільш виразно виявляється (тобто відібрати матеріал, на якому буде досліджено проблему, сформулювати предмет оповіді, як реально існуючий в своєму становленні процес), які можливо дослідити методом спостереження за людською поведінкою в реальному житті, не привертаючи уваги людей до автора (оператора).
4. Визначити просторові координати дослідження теми, звести їх у перелік місць зйомок (просторові об'єкти та визначити часові координати в яких тема найбільш виражена).
5. Обґрунтувати виразні засоби реалізації творчого задуму.
6. Узгодити творчий задум з викладачем.

Практичне заняття № 13

Тема: Виразні можливості у публіцистичній творчості.

Мета завдання: виробити вміння створення художнього образу на документальному матеріалі методом спостереження в жанрово-видовій формі замальовки.

Методика виконання:

1. Створити літературний сценарій замальовки, в якому відображається особиста позиція і художньо-образне бачення автора екранного твору.
2. Визначити виразні засоби відображення авторського ставлення до зображуваних обставин реального життя.
3. Розробити виразні засоби образного трактування досліджуваної проблематики (через зйомку місць подій, ланцюг асоціативних зв'язків і образних уявлень, звуко зоровий монтаж, міжкадровий монтаж, монтаж епізодів тощо).
4. Розробити режисерський сценарій.
5. Узгодити режисерський сценарій замальовки з викладачем.

Практичне заняття № 14

Тема: Перегляд і аналіз замальовок.

Мета завдання: опанування методикою аналізу закінченої послідовності кадрів у практичній роботі.

Методика виконання:

1. Надати підготовлену практичну роботу для колективного перегляду й аналізу в групі.
2. Визначити найкращу з них за наступними критеріями: особливості творчого задуму, ступінь розробки і реалізації кожної екранної роботи.
3. Детально проаналізувати творчо-технічну якість реалізації власного задуму, переваги та недоліки.
4. Узгодити рекомендації щодо доопрацювання практичної роботи з викладачем.

Практичне заняття № 15

Тема: Особливості режисури циклових телевізійних програм.

Методика виконання:

1. Надати характеристику циклічного виробництва на сучасному телебаченні.
2. Виявити основні вимоги до режисури циклової програми.
3. Визначити специфіку розробки і створення циклових програм.
4. Визначити особливості роботи ведучого циклової програми.
5. Визначити особливості роботи репортера у циклових програмах.
6. Проаналізувати періоди створення аудіовізуального твору різних жанрово-видових форм.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

СЕМЕСТР 2

Індивідуальне заняття № 1-2

Тема: Створення монтажної фрази та розробка режисерського задуму.

Мета: сформувати навичку створювати коротку логічну історію, яка має в основі розвиток дії та її логічне завершення

Методика виконання:

1. Сформулювати творчий задум: визначити тему, основну ідею та конфлікт майбутньої монтажної фрази.
2. Вибрати відповідний жанр і форму екранного висловлювання.
3. Визначити актуальність теми

Завдання: Підготувати творчу заявку на створення монтажної фрази.

Індивідуальне заняття № 3-4

Тема: Створення монтажної фрази. Підготовка режисерського сценарію.

Мета: сформувати навичку створювати коротку логічну історію, яка має в основі розвиток дії та її логічне завершення

Методичні етапи:

1. Сформулювати та аргументувати зйомочне рішення з урахуванням режисерських засобів виразності:
 - крупність і тривалість кадру,
 - темпоритм,
 - характер і швидкість руху,
 - вибір ракурсу, прийомів зйомки,
 - світлове та колірне рішення.
2. Визначити, як у майбутньому творі взаємодіятимуть слово та зображення і яке смислове навантаження вони несуть у поєднанні.
3. Обґрунтувати звукову концепцію: потребу в тонуванні, використання музики, шумів та їхній вплив на режисерську інтерпретацію.

Завдання: підготувати фінальну версію режисерського сценарію та розпочати зйомки монтажної фрази.

Індивідуальне заняття № 5-6

Тема: Створення замальовки. Замальовка як смислова складова аудіовізуального твору.

Мета: навчитися створювати коротку екранну оповідь на основі документального матеріалу, передавати емоційне ставлення автора до реальних подій.

Методика виконання:

1. Розробити творчий задум: сформулювати тему, ідею та конфлікт.
2. Визначити актуальні або проблемні питання, що хвилюють автора.
3. Проаналізувати обрану тему та конфліктні ситуації, які виникають у житті

людей у контексті проблеми.

4. Визначити жанрово-видову форму майбутньої замальовки.

Завдання:

Сформувати задум замальовки.

Індивідуальне заняття № 7-8

Тема: Створення замальовки. Підготовка режисерського сценарію.

Мета: навчитися створювати художній образ на основі документального матеріалу методом спостереження в жанрово-видовій формі замальовки.

Методика виконання:

1. Створити літературний сценарій замальовки, який передає авторську позицію та художнє бачення автора.
 2. Визначити виразні засоби для демонстрації авторського ставлення до подій реального життя.
 3. Розробити образні та монтажні рішення для передачі проблематики: використати зйомку локацій, асоціативні ланцюги, звукозоровий монтаж, міжкадровий монтаж та монтаж епізодів.
 4. Розробити зйомочне рішення (крупність кадру, прийоми зйомки) та звукове рішення (тонування, музика, звукові ефекти).
- Завдання:** підготувати літературний та режисерський сценарії для майбутньої замальовки.

Індивідуальне заняття № 9-10

Тема: Створення замальовки. Аналіз відзнятого аудіовізуального твору.

Мета: навчитися аналізувати замальовку з точки зору відповідності її мети та використаних виразних засобів.

Методика виконання:

1. Визначити тип, тему, мету та завдання створеної замальовки, а також оцінити, в якому аудіовізуальному творі вона могла б бути використана.
2. Охарактеризувати засоби передачі авторського ставлення до подій реального життя.
3. Проаналізувати інші виразні екранні засоби для розкриття проблематики.
4. Оцінити особливості втілення замальовки на екрані: доцільність режисерських, операторських та монтажних рішень.
5. Детально проаналізувати творчо-технічну якість реалізації власного задуму, визначити сильні та слабкі сторони.

Завдання: підготувати письмовий аналіз реалізації власного задуму, зазначивши переваги та недоліки.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

2 СЕМЕСТР

Тема 1: Монтажна фраза – авторський задум

Самостійна робота: Розробка авторського задуму.

Мета: Створити коротку закінчену послідовність кадрів, що відображає конкретну подію або якість.

Методика виконання:

1. Визначити тему, ідею, конфлікт, актуальність та потенційну аудиторію.
2. Розробити мізансцени та обрати локації.
3. Визначити технічні засоби реалізації.
4. Узгодити задум з викладачем.

Тема 2: Розробка персонажів монтажною фразою

Самостійна робота: Створення образу персонажів.

Мета: Виробити навички побудови художньої системи через аналіз персонажів.

Методика виконання:

1. Розробити дос'є героя (вік, зовнішність, характер, звички).
2. Визначити вербальні засоби (діалоги, внутрішній монолог).
3. Визначити невербальні засоби (рух, міміка, поведінка).
4. Надати письмовий аналіз.
5. Узгодити дос'є з викладачем.

Тема 3: Зображально-звукове рішення монтажною фразою

Самостійна робота: Зйомка монтажною фразою.

Мета: Реалізувати режисерський сценарій у послідовності кадрів.

Методика виконання:

1. Обрати технічні засоби, підготувати реквізит та костюми.
2. Уточнити мізансцени на локації.
3. Провести репетицію з акторами та технікою.
4. Здійснити зйомку відповідно до сценарію.

Тема 4: Аналіз монтажною фразою (попередній монтаж)

Самостійна робота: Аналіз відзнятого матеріалу.

Мета: Вміння оцінювати матеріал для монтажу.

Методика виконання:

1. Переглянути та оцінити матеріал.
2. Відібрати дублі.
3. Уточнити логіку послідовності кадрів.
4. Обґрунтувати звукове рішення.
5. Провести попередній монтаж.
6. Узгодити чорновий варіант з викладачем.

Тема 5: Аналіз монтажною фразою (остаточний монтаж)

Самостійна робота: Остаточний монтаж екранної роботи.

Мета: Опанувати аналіз завершеної послідовності кадрів.

Методика виконання:

1. Уточнити змістовні акценти.
2. Проаналізувати використання виразних засобів.
3. Виконати остаточний монтаж.
4. Узгодити фінальну версію з викладачем.

Тема 6: Замальовка як частина аудіовізуального твору

Самостійна робота: Аналіз щоденника спостережень.

Мета: Навчитися оцінювати замальовку щодо мети створення та виразних засобів.

Методика виконання:

1. Виявити приклади замальовок у телевізійних та художніх творах.
2. Визначити тему, мету та завдання створення.
3. Проаналізувати засоби відображення авторського ставлення.
4. Оцінити використання виразних засобів.
5. Надати письмову оцінку творчої якості.

Тема 7: Розробка авторського задуму замальовки

Самостійна робота: Уточнення задуму.

Мета: Створити коротку документальну оповідь до 3 хв.

Методика виконання:

1. Визначити тему, ідею, конфлікт, актуальність та аудиторію.
2. Визначити засоби відображення авторського ставлення.
3. Розробити сценарний та режисерський ходи.
4. Створити літературний сценарій.
5. Узгодити задум з викладачем.

Тема 8: Підготовка режисерського сценарію замальовки

Самостійна робота: Розробка режисерського сценарію.

Мета: Опанувати початкові навички створення режисерського сценарію.

Методика виконання:

1. Уточнити тему, ідею, конфлікт та життєвий матеріал.
2. Розробити зйомочне та звукове рішення.
3. Узгодити творчий задум і виразні засоби з викладачем.

Тема 9: Виразні можливості у публіцистичній творчості

Самостійна робота: Зйомка замальовки.

Мета: Створити коротку екранну оповідь на документальному матеріалі.

Методика виконання:

1. Розробити засоби відображення авторського ставлення.
2. Розробити сценарний та режисерський ходи.
3. Відібрати локації та технологію виробництва.
4. Зафіксувати фрагменти реальності, що розкривають конфлікт.

Тема 10: Аналіз замальовок (попередній монтаж)

Самостійна робота: Аналіз вихідного матеріалу.

Мета: Вміння оцінювати матеріал для подальшого монтажу.

Методика виконання:

1. Перегляд та оцінка матеріалу.
2. Відбір дублів.
3. Уточнення логіки послідовності кадрів.
4. Обґрунтування музичного та шумового оформлення.
5. Попередній монтаж та аналіз творчо-технічної якості.
6. Узгодження з викладачем.

Тема 11: Аналіз замальовок (остаточний монтаж)

Самостійна робота: Остаточний монтаж.

Мета: Створення документальної оповіді та екранного образу.

Методика виконання:

1. Уточнити змістові акценти та логіку послідовності.
2. Проаналізувати використання виразних засобів.
3. Врахувати темпо-ритмічну побудову.
4. Виконати остаточний монтаж.
5. Узгодити фінальну версію з викладачем.

Тема 12: Режисура циклових телевізійних програм

Самостійна робота: Аналіз телевізійного контенту.

Мета: Розвинути вміння самостійно аналізувати створення сучасного українського контенту.

Методика виконання:

1. Обрати телевізійну програму.
2. Класифікувати жанр, функцію, хронометраж, день виходу, слот та взаємозв'язок елементів.
3. Проаналізувати творчий задум, структурні елементи, роль режисера та ведучого.
4. Визначити основні виразні екранні засоби.
5. Надати письмову оцінку творчої якості проєкту.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

- 1.Режисура як вид творчої діяльності.
- 2.Видовище та його функції. Видовище як процес у просторі та часі.
- 3.Особливості перегляду кіно та телевізійних творів.
- 4.Відмінності та схожість кіно та телебачення.
- 5.Сучасні тенденції екранних мистецтв: мультимедіа та інтерактивність.
6. Різновиди творчих професій у кіно та телебаченні та особливості їх функцій.
- 7.Чим відрізняються програми, які відносяться до різних видів ТБ мовлення?
- 8.Матеріал режисури. Режисер як творець екранних образів дійсності.
9. Індивідуальність екранної мови.
10. Міра умовності різних видів екранних мистецтв та жанрів та стильових напрямів.
11. Особливості екранного образу дійсності.
12. Поняття кадру, плану, крупності, монтажу, засобів зйомки та тонування, мізансцени, композиції (кадру, драматургічного твору), архітекτονіки.
- 13.Поняття постановчого та календарно-зйомочного плану, літературного та режисерського сценарію, монтажного аркушу.
- 14.Поняття композиції та архітекτονіки драматургічного твору.
15. Теле- та кіновиробництво як колективний процес створення екранного продукту. Роль режисера як керівника та організатора діяльності творчого колективу.
16. Види та форми екранного продукту в кіно та телебаченні.
17. Поняття кадру як змістової, виражальної та зображальної одиниці екранного твору, часові та просторові аспекти поняття кадру.
18. Монтажна фраза.
19. Сцена, епізод, програма, фільм.
20. Підготовчий період та його значення.
21. Знімальний період. Монтажно-тонувальний період (постпродакшн) як підсумковий період створення екранного твору.
22. Подія, дія та оповідь як структури екранних мистецтв.
23. Тема, конфлікт, ідея.
- 24.Поняття фабули та сюжету.
25. Вербальні та невербальні засоби екранної виразності.
26. Сценарна першооснова екранної оповіді
27. Ідейно-тематичний аналіз в роботі режисера.
28. Дійовий аналіз в роботі режисера
29. Етюд як міні фільм, існуючий по законам екранного видовища.
30. Розробка комплексу запропонованих обставин, часу та простору етюду
31. Герой та його риси. Досьє героя.
32. Поняття замальовки. Основні періоди її створення.
33. Режисура як практична психологія.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА

1. Бурлака В. Історія образу. Мистецтво 2000-х. К. : Фонд підтримки візуальних досліджень, 2011. 206 с.
2. Безклубенко С. Д. Відеологія: основи теорії екранних мистецтв. К. : Альтерпрес, 2004. 328 с.
3. Горевалов С., Десятник Г. Вступ до спеціальності кіно-, телемистецтво: навчальний посібник. К. : КНУ, 2014. 132 с.
4. Горпенко В.Г. Функції кольору в кіно та телебаченні. К, 1999. 55 с.
5. Гоян В.В. Типові та жанрові особливості інформаційної телепрограми: посіб. для студ. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2001.
6. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
7. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі. Київ : Щек, 2008.
8. Ілляшенко В. Книга режисури. Київ: Вік, 2002. 144 с.
9. Лебедєв О. Пластичність кінематографічного зображення та її складові // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2013. Вип. 13. С. 160–168.
10. Мащенко І.Г. Телевізійні аномалії. Мас-медійні історії в деталях. Київ: вид-во Телерадіокур'єр. 2005. 216 с.
11. Організація телевізійного виробництва: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 6.050803 Акустотехніка/ В.С, Лазебний, В.М. Бакіко, О.О. Омелянець; КПП ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 162 с.
12. Слободян В.Р. Кіноактор і сучасність. Київ, Мистецтво, 1987. 283 с.
13. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ: ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.
14. Шкляревський Г. Вікно у реальність. Режисура аудіовізуальних мистецтв. . Київ : видавець Карпенко В. М., 2014.
15. Шкляревський Г., Терещенко Ю. Режисура. Морфологія і синтаксис екранних мистецтв. Київ: Альма-Прес, 2004. 320 с.

ДОДАТКОВА

16. Брюховецька Л.І. Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ, Логос, 2011. 391 с.
17. Вайда Анджей. Кіно і решта світу: Автобіографія / Пер. з пол. Віри Авксентьєвої. Київ : Етнос, 2004. 308 с.

18. Кракауер З. Від Калігарі до Гітлера – психологічна історія німецького кіна. Київ : Грані-Т, 2009. 384 с.

19. Левко У.Е. Герменевтичні аспекти кіноінтерпретації художнього твору (на матеріалі екранізації художньої прози Станіслава Лема): автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.06. Т., 2010. 20 с.

20. Мащенко І.Г. Міфи і реалії телерадіоефіру. Київ: вид-во Телерадіокур'єр. 2001. 288 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. ДетекторМедіа – URL: <http://detector.media/>
2. Державне агентство України з питань кіно – URL: <http://dergkino.gov.ua/>
3. Інтернет-журнал про авторське кіно «Cineticle» – URL: <http://cineticle.com/>
4. Національна спілка кінематографістів України – URL: <http://www.ukrkino.com.ua/home/>
5. Український онлайн-кінотеатр TakFlix – URL: <https://takflix.com/uk>
6. The Hollywood Reporter – URL: <https://www.hollywoodreporter.com/>
7. Variety – URL: <https://variety.com/>

Навчально-методичне електронне видання

КІНОТЕЛЕРЕЖИСУРА

ПРОГРАМА

та навчально-методичні матеріали

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за спеціальністю

В1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво»,

галузь знань 02 «Культура та мистецтво»

1 рік навчання

Укладач:

Коновалова Софія Олександрівна, викладач

Видається в авторській редакції

Адреса видавця:

ХДАК, Україна, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
тел. (057)731-13-85. e-mail: nmr-academy@xdak.ukr.education